

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เลขที่ 4902
วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙
เวลา ๑๕.๓๑ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๗๒๗๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้)

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๙๓๖๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๓๑๒๙ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

๒. บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙) มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมได้เสนอรายงานผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวไปเพื่อดำเนินการความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รับทราบรายงานผลการพิจารณาศึกษาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไป และได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๑๕/๕/๕๙
เวลา ๑๕.๓๑ น.
ชื่อ

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖ (พชฉ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (๖๒๘๙/๐/ส.แจ้งมติ)

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
วันที่ ๑๕/๕/๕๙
ชื่อ

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๓๑๒๗

(สำเนาฉบับ)

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๗/๙๓๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกต คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับฯ) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมขอเรียนว่า ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) โดยได้มีการประชุมหารือร่วมกับกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานศาลยุติธรรม เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ผลการประชุม ที่ประชุมมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะตามประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้

๑. ประเด็นข้อสังเกตที่ ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงอนุบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐/๑ ที่แก้ไขใหม่ ขณะนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเตรียมการรองรับไว้แล้ว สำหรับการประชาสัมพันธ์ให้จำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบถึงสิทธิที่จะขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่นั้น กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์จะเป็นผู้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. ประเด็นข้อสังเกตที่ ๒ ที่เสนอให้ควรที่จะได้มีการพิจารณาทบทวนอัตราการกักขัง
แทนค่าปรับทุกๆ ห้าปี เพื่อให้อัตราการกักขังแทนค่าปรับสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เห็นว่าสอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว
ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบสรุปสาระสำคัญของ
ของกฎหมายดังกล่าวทั้งฉบับต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๙๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๖๕

ปยธ.ร - ๓-๓ - ๗ เม.ย. ๒

(นายวิทยา สุริยะวงศ์)

- ๗ เม.ย. ๒๕๕๙

.....ร่าง
.....พิมพ์/ทาน
.....

รายงานการประชุม
พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงยุติธรรม (ค.ต.ป.) ชั้น ๙
กระทรวงยุติธรรม ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวิทยา สุริยะวงศ์
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธาน
๒. นายประสาร มหาสิทธิ์ตระกูล
รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ
กรมคุมประพฤติ	
๓. นายเผ่าพันธุ์ ชอบน้ำตาล
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
สำนักงานศาลยุติธรรม	
๔. นางสาวจิราภรณ์ สุบรรณภาส
นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
๕. นายเอกสิทธิ์ ทองเนื้อดี
นิติกรชำนาญการ
กรมราชทัณฑ์	
๖. นางสาวสุวัฒนา ฝั้นปะสา
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ กรมคุมประพฤติ	
๗. นางสาวสมจริง สิทธิมาศ
พนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ	
๘. นางสาววารุณี นิมละมูล
นิติกรชำนาญการ กรมคุมประพฤติ	
๙. นายสมคิด รัตนา
นิติกร กรมคุมประพฤติ	
๑๐. นางสาวเกศินี สุกุลพับ
กรมคุมประพฤติ	
๑๑. นายเอกสิทธิ์ พงศ์สุวรรณ
นิติกรปฏิบัติการ สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
๑๒. นางสาวศิริขวัญ หนูขุนนาง
นิติกร สำนักงานกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม	

/๑๓. นายปรัชญา...

๑๓. นายปรัชญา จ้างประเสริฐ
นักวิชาการโสตทัศนศึกษา กก. สป.ยธ.
๑๔. นางสาววิวรรณ จตุรพิธพร
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.ยธ.
๑๕. ร้อยตรีปารเมศ บุญญานันต์
นิติกรชำนาญการ สกม. สป.ยธ.
๑๖. นางสาวขวัญชนก เทพวงศ์
นิติกรชำนาญการ สกม. สป.ยธ.
๑๗. นางสาวปิยนุช อรุณรังษี
นิติกรชำนาญการ สกม. สป.ยธ.
๑๘. นางสาวเกสรินันท์ ยิ้มโย
นิติกรปฏิบัติการ สกม. สป.ยธ.
๑๙. นางสาวพรทิพย์ อยู่สุข
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สกม. สป.ยธ.
๒๐. นางสาวดวงตา พลพุทธรักษ์
นิติกร สกม. สป.ยธ.
๒๑. นายเอกราช ทองแก้ว
นิติกร สกม. สป.ยธ.
๒๒. นายพงศ์ศิระ นิมมานพ
นิติกร สกม. สป.ยธ.
๒๓. นางสาวบังอร มาโพนทอง
เจ้าหน้าที่สำนักงาน สกม. สป.ยธ.
๒๔. นางสาวสุดาสมร สิมะสุนทร
เจ้าหน้าที่สำนักงาน สกม. สป.ยธ.

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๔๕ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ขณะนี้ อยู่ระหว่างนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

/การประชุม...

การประชุมในครั้งนี้เป็นการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของ
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่...) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
โทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่กำลังจะมีผลใช้บังคับดังกล่าวต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

มติที่ประชุม -ไม่มี-

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไข
เพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) เพื่อให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

๑. รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอก
การลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้)

๒. มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณาร่วมกับ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาศึกษา
แนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง
เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ
และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) ดังนี้

๑. เนื่องจากมีการแก้ไขมาตรา ๓๐/๑ โดยยกเลิกอัตราค่าปรับที่อาจขอทำงาน
บริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้ จึงสมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้อง
ดำเนินการปรับปรุงอนุบัญญัติต่างๆ ที่ออกตามความในมาตราดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม
บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้จำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ
ถึงสิทธิที่จะขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ด้วย

๒. เพื่อให้อัตราการกักขังแทนค่าปรับสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ที่เปลี่ยนแปลงไป ควรที่จะได้มีการพิจารณาทบทวนอัตราการกักขังแทนค่าปรับทุกๆ ห้าปี

/ฝ่ายเลขา...

ฝ่ายเลขานุการฯ : ชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อที่ประชุมพิจารณา ดังนี้
ประเด็นข้อสังเกตที่ ๑

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) มาตรา ๖ บัญญัติให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐/๑ ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับ ผู้ต้องโทษปรับซึ่งมีโชตินิติบุคคลและไม่มีเงินชำระค่าปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ หรือถ้าความปรากฏแก่ศาลในขณะที่พิพากษาคดีว่าผู้ต้องโทษปรับรายใดอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรานี้ได้และถ้าผู้ต้องโทษปรับยินยอม ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับก็ได้”

๒. การแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๓๐/๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นการยกเลิกอัตราค่าปรับที่อาจขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้และเพิ่มกรณีถ้าความปรากฏแก่ศาล จากเดิมบัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท ผู้ต้องโทษปรับซึ่งมีโชตินิติบุคคลและไม่มีเงิน ชำระค่าปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่พิพากษาคดีเพื่อขอทำงานบริการสังคม หรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ”

๓. ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวัน และแนวปฏิบัติในการให้ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ และเปลี่ยนสถานที่กักขัง พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งออกตามความในวรรคหกของมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๖ มีหลักการ ดังนี้

“ข้อ ๕ ในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท ศาลอาจสอบถามว่าผู้ต้องโทษปรับมีเงินชำระค่าปรับหรือไม่ และแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับก็ได้

ให้ศาลจัดให้มีการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการจัดทำและยื่นคำร้องตามข้อ ๔ ด้วย”

๔. ปัจจุบันในทางปฏิบัติเมื่อพนักงานคุมประพฤติ หรือหน่วยงานที่ยินยอมรับดูแลการทำงานบริการสังคมของผู้ต้องโทษปรับ ได้รับคำสั่งศาลแล้วจะต้องดำเนินการทำความเข้าใจกับผู้ต้องโทษปรับเกี่ยวกับข้อกำหนดของศาลและจัดทำกำหนดการนัดการทำงานบริการสังคม เพื่อให้ผู้ต้องโทษปรับได้ทราบว่าจ้างจะต้องทำงานเมื่อใด พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานรองรับที่จะส่งผู้ต้องโทษปรับไปทำงานบริการสังคมด้วย ซึ่งในการทำงานบริการสังคมของผู้ต้องโทษปรับนี้ หน่วยงานรองรับจะต้องให้ผู้ต้องโทษปรับลงเวลาทำงานและลงลายมือชื่อไว้ทุกครั้ง และในการทำงานจะมีผู้ดูแลด้วยโดยผู้ดูแลอาจเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรองรับ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติก็ได้และเมื่อผู้ต้องโทษปรับทำงานครบถ้วนตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดแล้ว หน่วยงานรองรับจะส่งเอกสารรายงานผลให้แก่พนักงานคุมประพฤติ หรือหน่วยงานที่ยินยอมรับดูแล เพื่อนำไปรายงานให้ศาลทราบต่อไป

ประเด็นข้อสังเกตที่ ๒

๑. ในอดีตที่ผ่านมา ประมวลกฎหมายอาญากำหนดอัตราการกักขังแทนค่าปรับไว้ ๕ บาทต่อหนึ่งวัน และมีการแก้ไขปรับปรุงเรื่อยมา ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘
ปรับเป็น ๒๐ บาทต่อหนึ่งวัน

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐
ปรับเป็น ๗๐ บาทต่อหนึ่งวัน

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
ปรับเป็น ๒๐๐ บาทต่อหนึ่งวัน

(๔) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) ปรับเป็น ๕๐๐ บาทต่อหนึ่งวัน

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) มาตรา ๕ บัญญัติให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน และไม่ว่าในกรณีความผิดกระทงเดียวหรือหลายกระทง ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับ ตั้งแต่สองแสนบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้

ในการคำนวณระยะเวลานั้น ให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หักจำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากจำนวนเงินค่าปรับ โดยถืออัตราห้าร้อยบาทต่อหนึ่งวัน เว้นแต่ผู้นั้นต้องคำพิพากษาให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับ ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าจะต้องหักจำนวนวันที่ถูกคุมขังออกจากเวลาจำคุกตามมาตรา ๒๒ ก็ให้หักออกเสียก่อน เหลือเท่าใดจึงให้หักออกจากเงินค่าปรับ

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกกักขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด ถ้านำเงินค่าปรับมาชำระครบแล้ว ให้ปล่อยตัวไปทันที”

๓. การแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นการปรับปรุงอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับ จากเดิม ๒๐๐ บาทต่อหนึ่งวัน ปรับเป็น ๕๐๐ บาทต่อหนึ่งวัน

๔. พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายทุก ๕ ปีที่กฎหมายใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามร่างมาตรา ๑๑ ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอกการกำหนดโทษและรอกการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) กำหนดให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงนำเรียนที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ประธาน : ขอให้ผู้แทนแต่ละหน่วยงานชี้แจงรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

ผู้แทนกรมคุมประพฤติ : ชี้แจงว่าภารกิจของกรมคุมประพฤติเกี่ยวกับการดำเนินการให้ผู้ต้องโทษทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับนั้น เป็นกระบวนการขั้นตอนภายหลังจากเมื่อได้รับคำสั่งจากศาลแล้ว โดยกำหนดเป็นคู่มือแนวทาง มาตรการ รวมทั้งมาตรฐานการทำงานบริการสังคม ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกฎหมายในระดับอนุบัญญัติแต่อย่างใด ทั้งนี้ จากการพิจารณาเห็นว่า รูปแบบ แนวทาง ที่มีอยู่ยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากเป็นแนวทางปฏิบัติโดยทั่วไป และจากสถิติข้อมูลคดีที่ศาลสั่งให้ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับยังมีจำนวนไม่มาก จึงสอดคล้องกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งทางกรมคุมประพฤติมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวหากได้รับมอบหมาย เนื่องจากเคยดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามโครงการในสถานที่กักขังของกรมราชทัณฑ์เพื่อให้ผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับรับทราบเกี่ยวกับข้อกฎหมายเรื่องการขอทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับมาแล้ว

ในการนี้ ประธานมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า กรมคุมประพฤติควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ถูกปรับซึ่งถูกคุมประพฤติทราบถึงสิทธิที่จะขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ด้วย

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ : ได้ตอบข้อซักถามของประธานกรรมการเปลี่ยนแปลงอัตราการกักขังแทนค่าปรับ จากจำนวน ๒๐๐ บาทเป็น ๕๐๐ บาท ว่าเป็นกรณีที่กฎหมายที่ใช้ในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถร้องขอให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ได้

ในการนี้ ประธานมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า กรมราชทัณฑ์ควรมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องกักขังทราบว่ายัตราการกักขังแทนค่าปรับได้เปลี่ยนแปลงไป มีผลให้ต้องมีการคำนวณระยะเวลาใหม่ ซึ่งจะทำให้ระยะเวลาการกักขังลดน้อยลง โดยการแจ้งให้สถานกักขังทุกแห่งทราบต่อไป

ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : ชี้แจงว่าการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไม่กระทบต่อภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี ผู้แทนกรมคุมประพฤติได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว อาจเนื่องมาจาก ตามระเบียบของศาลยุติธรรมเปิดช่องให้สำนักงานศาลยุติธรรมสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการสังคมได้อย่างกว้างขวาง รวมถึงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วย แต่ในทางปฏิบัติศาลมักจะมีมอบหมายให้กรมคุมประพฤติดำเนินการเป็นหลัก ทั้งนี้ ตามระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่ถือเป็นการทำงานหนึ่งวัน และแนวปฏิบัติในการให้ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับและเปลี่ยนสถานที่กักขัง พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๐

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม : ชี้แจงว่า ขณะนี้สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมการรองรับการบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาดับใหม่ ซึ่งจริงๆ แล้ว มีหลักการสำคัญเพื่อคุ้มครองผู้ด้อยโอกาส ๓ ประการ กล่าวคือ ๑) โดยการปรับปรุงอัตราการกักขังแทนค่าปรับ ๒) การเปิดโอกาสให้คนที่ไม่มีเงินที่ถูกปรับสามารถทำงานบริการสังคมได้กว้างขวางมากขึ้น และ ๓) ให้ความคุ้มครองบุคคลที่เป็นเด็กหรือเยาวชน อายุไม่เกิน ๑๘ ปี ผู้พิการหรือป่วยเจ็บ ลุกจ้ำงหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใช้ ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ที่ไม่ว่าทางใด ถ้าผู้ถูกใช้ดังกล่าว

ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องระวางโทษหนักกว่าปกติ ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีหนังสือแจ้งเวียนไปยังศาลทั่วประเทศให้เตรียมความพร้อมในการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการคำนวณจำนวนวันที่ต้องกักขังแทนค่าปรับใหม่ ตามมาตรา ๑๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับแก่ผู้ที่ถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย และเมื่อคำนวณระยะเวลาการกักขังแทนค่าปรับตามอัตราใหม่แล้ว หากปรากฏว่าผู้นั้นถูกกักขังมาจนครบ หรือเกินระยะเวลาที่คำนวณได้ดังกล่าว หรือในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ปรับไม่ถึงสองแสนบาท และผู้นั้นถูกกักขังมาเกินกำหนดหนึ่งปีแล้วให้ปล่อยตัวไปทันที สำหรับรายละเอียดวิธีการ ให้ใช้อัตรา ๕๐๐ บาทต่อวันเป็นฐานในการคำนวณ โดยนำ ๕๐๐ ไปหารจำนวนค่าปรับที่ต้องกักขังแทน ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนวันที่ผู้ต้องโทษจะต้องถูกกักขัง และเมื่อนับถึงวันจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ ผู้ต้องโทษรายใดถูกกักขังมาแล้วเกินกว่าหรือครบจำนวนวันที่คำนวณได้ดังกล่าวข้างต้นก็ต้องออกหมายปล่อยผู้นั้นทันที ส่วนรายใดที่ถูกกักขังไม่ครบก็ต้องออกหมายกักขังใหม่โดยแก้ไขจำนวนวันที่ต้องกักขังให้ตรงกับที่คำนวณได้ใหม่และในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับไม่ถึงสองแสนบาท หากผู้ต้องโทษถูกกักขังมาเกินกำหนดหนึ่งปีแล้วให้ปล่อยตัวไปทันที

มติที่ประชุม

เห็นชอบตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของที่ประชุม ดังนี้

(๑) ประเด็นข้อสังเกตที่ ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงอนุบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐/๑ ที่แก้ไขใหม่ ขณะนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเตรียมการรองรับไว้แล้ว สำหรับการประชาสัมพันธ์ให้จำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบถึงสิทธิที่จะขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่นั้น กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์จะเป็นผู้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) ประเด็นข้อสังเกตที่ ๒ ที่เสนอให้ควรที่จะได้มีการพิจารณาทบทวนอัตราการกักขังแทนค่าปรับทุกๆ ห้าปี เพื่อให้อัตราการกักขังแทนค่าปรับสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น เห็นว่าสอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม : มีข้อเสนอแนะนอกเหนือไปจากข้อพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๐/๑ เท่านั้น โดยมีความห่วงกังวลในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบกฎหมายใหม่ทั้งฉบับ ซึ่งมีอีกหลายหลักการที่เป็นประโยชน์และประชาชนควรรับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หลักเกณฑ์การให้ศาลอาจรอการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ เนื่องจากปัจจุบันหากจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือโทษจำคุกที่จะลงในคดีนั้นเกินกว่าสามปี ก็จะมีสิทธิที่จะขอรอการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ แต่กฎหมายใหม่ได้แก้ไขโดยมีหลักการว่า แม้เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ศาลอาจรอการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษได้ ทั้งนี้ หากกฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้วจะมีผลต่อคดีที่ยังไม่ถึงที่สุด

/หากจำเลย...

หากจำเลยไม่ทราบก็จะทำให้ขาดโอกาสในการทียบยกประเด็นดังกล่าวให้ศาลพิจารณารอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษได้ อย่างไรก็ดี การพิจารณาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษยังถือเป็นดุลพินิจของศาลเช่นเดิม เพียงแต่มีการขยายโอกาสให้แก่จำเลยมากขึ้น

นอกจากนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔ เพื่อให้ผู้ใช้เด็กหรือเยาวชนอายุไม่เกินสิบแปดปี ผู้พิการหรือป่วยเจ็บ ลูกจ้าง หรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือผู้ต้องพึ่งพาผู้ใช้ไม่ว่าทางใด ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นนั้น ถือเป็นหลักการที่ดี ควรที่จะได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเสนอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เรื่องดังกล่าวให้แพร่หลาย อีกทั้งยังมีความห่วงกังวลในส่วนของกรมคุมประพฤติ กรณีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (Electronic Monitoring : EM) ว่ามีความพร้อมหรือไม่เพียงพอ เนื่องจากหากกฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ศาลอาจใช้หลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ (๖) ที่แก้ไขใหม่ มาใช้ประกอบเงื่อนไขในการคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้

มติที่ประชุม มอบหมายให้ สกม.สป.ยธ. จัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับโทษปรับ การรอการกำหนดโทษและรอการลงโทษ และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษของผู้ใช้และผู้ถูกใช้) และนำเสนอ รมว.ยธ. พิจารณาแถลงข่าวให้ประชาชนรับทราบต่อไป

เลิกประชุม เวลา ๑๕.๐๐ น.

ชัชวาลย์

(นางสาวชัชวาลย์ เทพวงศ์)
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาววิวรรณ จตุรพิศพร)
ผอ.สกม.
ผู้ตรวจรายงานการประชุม